

Egy új folyóirat: a BLL Review

A BLL Review a British Library Lending Division (BLLD, a British Library Könyvtárközi Kölcsönzési Részlege) negyedéves folyóirata. Voltaképpen nem új lap, amint kiadója sem új intézmény. A BLLD a két országos könyvtár, a National Lending Library (NLL) és a National Central Library (NCL) egyesüléséből jött létre, hivatalosan 1973. júl. 1-én, úgy, hogy az utóbbit Londonból kiköltöztették Boston Spa-ba, az NLL területén emelt új épületbe. (Az NLL-ről lásd az "Out of the Dinosaurs" c. könyv ismertetését, Könyvtári Figyelő, 1974. 5.no. 502-507.p.) - Az NLL 1971-ben folyóiratot indított NLL Review címmel; ennek helyébe lépett a BLL Review az egyesülés után, 1973. II. félévében, csonka 1. évfolyammal. Az alábbiakban a 2. évfolyam (1974) anyaga alapján adunk képet a lapról.

Cikkeinek tartalmánál fogva is jelentős orgánum a BLL Review, különösen érdekessé teszi azonban sajátos jellege - az, hogy a maga nemében világszerte páratlan, dinamikusan fejlődő intézmény munkájának a tükré, vagy ha úgy tetszik, mellékterméke. Nem tévesztendő össze az olyan "házi" folyóiratokkal, amelyek az intézmény gyűjteményeit, munkafolyamatait ismertetik a könyvtárosok szélesebb körei számára; deskripció helyett itt legtöbbször - a BLLD dinamizmusából kifolyólag - a munkában felmerülő új problémák, ill. a megoldásukra tett kísérletek szolgáltatnak alkalmat a cikkek megírására.

A BLLD állománya az egyesüléskor meghaladta a 2 millió kötetet; 43 000 folyóiratot járát; 1973-ban 1,7 millió kölcsönzési kérés érkezett a könyvtárba, közöttük 150 000 külföldről; személyzete megközelíti az 500 főt. - Ilyen könyvtár esetében az egyszerű munkabeszámolók is általános érdekűek. Ilyen az NCL utolsó évéről (1. sz.) vagy a BLLD 1973/1974. évi működéséről (3. sz.) szóló írás. A "Hogyan kezdődött" c. cikk (3. sz.) az NLL keletkezését és fejlődését tekinti át az egyesülésig. A Várra váró magyar könyvtárosok számára különösen érdekes az NCL 1000 tonna sulyu állományának Boston Spa-ba való költöztetéséről szóló beszámoló (1.sz.).

A szorosabban vett műhelytanulságok közül emeljünk ki kettőt. Az egyik (4.sz.) a BLLD lelőhely-nyilvántartó szolgálatát (aránylag kis méreteken minél nagyobb operativitásra törekvő központi katalógus-féleséget) ismerteti és ennek hatékonyságát vizsgálja. A másik (1.sz.) azt a kísérletet írja le, amely a könyvtár szolgáltatásainak egyik legfőbb területén, a fordítások készítésében keresi a takarékoság lehetőségeit: a fordítást igénylőnek előbb a cikk eredeti szövegét küldik el meglévő angol nyelvű kivonatával (rezümé, referáló lapból vett referátum) együtt, vagy ha ilyen nincs, akkor fejezetcímeit és összefoglalását fordítják le; ez a fordítás-pótlék sok esetben kielégíti az igénylőt. - Egyéb témák: a gondos csomagolás hiányából következő súlyos károk a könyvek postai szállítása közben (2.sz.); a könyvtárközi kölcsönzési statisztikák szerkesztése és használata (2.sz.); a regionális központok könyvtárközi kölcsönzési tevékenysége (4.sz.); könyvtári katalógusok mikrofilmezése (2.sz.).

A BLLD helyettes főigazgatója, majd 1974. júl. 1. óta (amikor nyugalomba vonult D.J. Urquhart, az NLL alapítója) főigazgatója Maurice B. Line, aki bathi egyetemi könyvtárigazgató korában irodalomelemzési és irodalomhasználati vizsgálataival került néhány év alatt a világ legismertebb könyvtártudományi kutatói közé. Nem csoda, ha ebben az évfolyamban három olyan cikket is találunk, mint "Avul-e a fizikai szakirodalom?" (3.sz., szerzője Line), "Időbeli változások a szociológiai cikkek használatában; szinkronikus és diakronikus adatok összevetése" (4.sz., társszerzője Line) és "Társadalomtudományi folyóiratok statisztikája" (3.sz.).

Mindezek a tanulmányok - s ez ismét a lap legjobb értelemben vett "melléktermék" jellegéből következik - rendkívül gyakorlatiasak, konkrétak; folyamatos szövegük olykor inkább referátumszerű összefoglalás s a cikk terjedelmének zömét a statisztikák, ábrák teszik ki.

Általánosabb jellegű, de szintén igen praktikus természetű "A tökélyt kergetve" c. tanulmány (1.sz.); írója^{*} azt fejt ki, hogy a 100 %-os tökélyre (teljességre, precizítás-ra) való törekvés bármely könyvtári munkafolyamatban aránytalanul sok munkaerőt és munkaidőt igényel, így lelassítja a szolgáltatást és akadályozza egyéb szolgáltatások kifejlesztését; az olvasók ellátása, a könyvtár hivatásának betöltése érdekében tehát célszerűbb a tökélyhez szükséges utolsó néhány százalékról lemondani és a gyakorlatilag lehetséges legjobbat gyorsan, gazdaságosan produkálni. - Sinezi a lap képét egy kis satirikus írás (2.sz.), amely 1974-ből való visszatekintés formájában fedezi fel korunk történetében az olvasás hanyatlásának jeleit.

Az egyes számok terjedelmének jó harmadát foglalja el a hirdető jellegű rész. Legfontosabb rovatai: a BLL hirei, a BLL munkatársainak új publikációi (annotált címléírások formájában), a BLL fordításainak válogató jegyzéke.

A 3. és a 4. számban a szerkesztőség felhívja az olvasókat, működjenek közre a lapban. A BLL Review ugyan elsősorban a könyvtár munkáját és munkatársainak nézeteit kívánja tükrözni, de elő akarja mozdítani az eszmecserét is a BLLD sajátos feladatkörébe vágó kérdésekről. Az alábbi témákról kéri a külső munkatársak cikkeit: könyvtárközi (belföldi és nemzetközi) együttműködés; speciális dokumentumtipusok hozzáférhetősége és bibliográfiai számbavétele; az állomány tárolása és kezelése; a szakirodalom elemzése; fordítás; mikrografika; könyvtárosképzés.

KÖVENDI Dénes

* Lapzárta után értesülünk róla, hogy a cikk szerzőjeként feltüntetett Agnew Broome nem más, mint "a new broom", az "új seprű", vagyis szintén a BLLD új vezetője, M.Line. (A szerk.)